

המצב הנוכחי

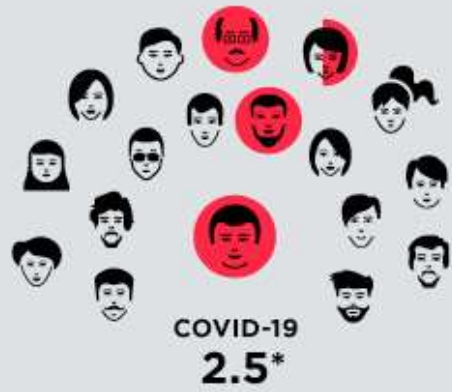
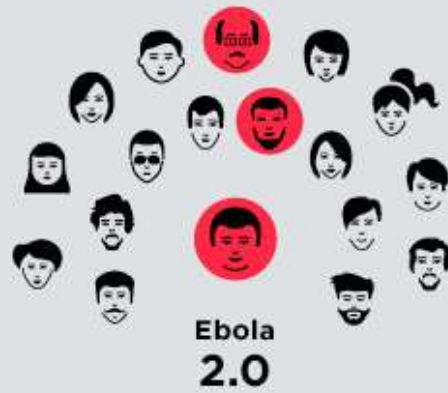
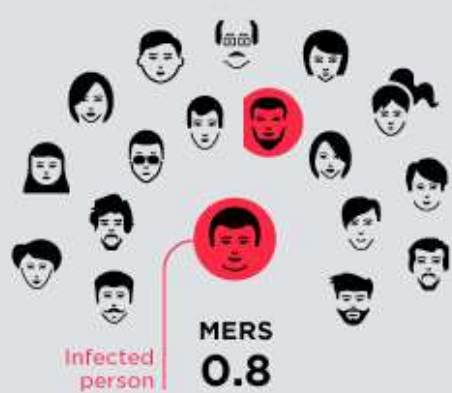
- פחד קיומי מפני וירוס בלתי מוכר ומאיים
- אי-וודאות לגבי מקור המגפה והתמשכותה: מתי זה ייגמר? איך? האם?
- דאגות כלכליות בצל משבר כלכלי שהולך ומחמיר
- מועקה חברתית הקשורה עם בידוד והסתגרות
- אין חיסון בטווח הקרוב, מאמץ גלובלי לפיתוח לטווח הבינוני (6-12 חודשים?)
- ידיעות כוזבות ומצגי שווא, הגברת פחדים וזריעת שנאה
- משבר פוליטי: קיטוב עמוק, קושי גדול בהרכבת ממשלה ובקבלת החלטות
- מערכת גאופוליטית המתאפיינת בהשתנות במאזני העוצמה, בשת"פ חלקי ובנטייה לבידול
- משברי אקלים גלובליים
- (לרוב) גילויים של סולידריות ותמיכה הדדית
- שביבים של תקווה דווקא עכשיו!

המגפה בשלביה הראשונים וקשה
מאוד לערוך תחזיות. ניתן עם זאת,
לפתח מספר תסריטים

R0 (basic reproduction number) of diseases

A measure of how many people each sick person will infect on average

*This number may change as we learn more about this new disease

מידת ההדבקה של המגפות השונות

מיטות טיפול נמרץ ליום בשיא	מיטות תפוסות ליום בשיא	חולים קריטיים ליום בשיא	מספר המתים	מספר החולים הקשים	מספר החולים	אחוז הנדבקים	קצב הדבקה
1,300	4,000	130	8,600	108,000	576,000	32%	1.2
3,500	10,000	340	12,700	159,000	846,000	47%	1.35
5,700	17,000	580	15,700	196,000	1,044,000	58%	1.5
14,000	42,500	1,450	21,600	270,000	1,440,000	80%	2

**ארבעה תרחישים
על התפתחות
המגפה בישראל
לפני צעדי מנע**

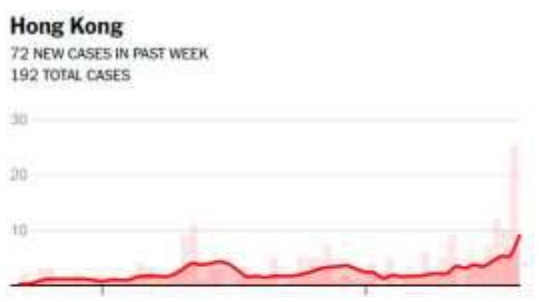
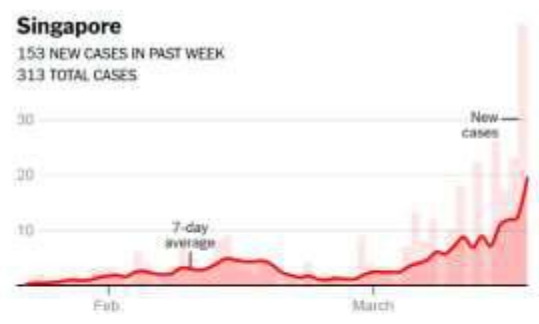
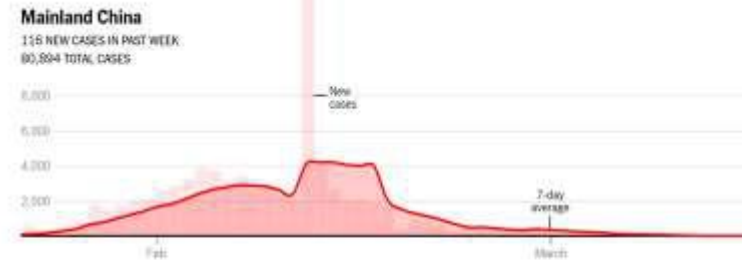
מקור: מתוך מסמך של ד"ר עמית הופרט, ד"ר רמי יערי, ופרופ' חגי כהנא

*מספר נדבקים מכל חולה

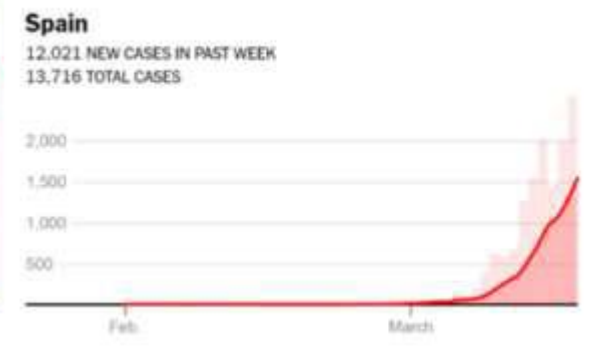
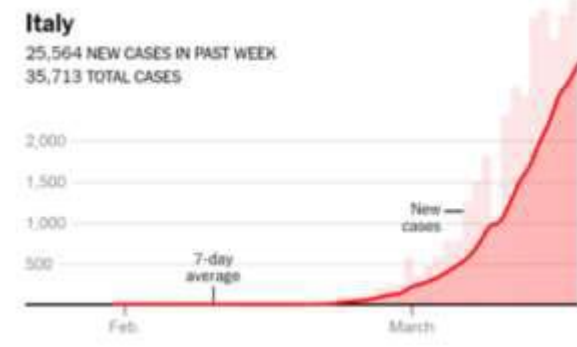
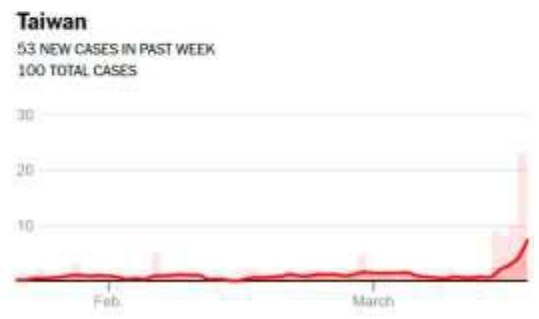
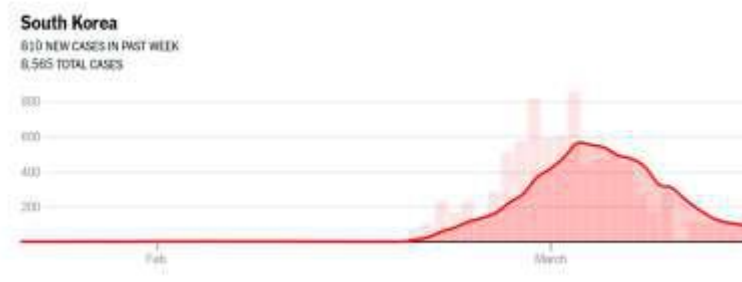
אפידמיולוגיה

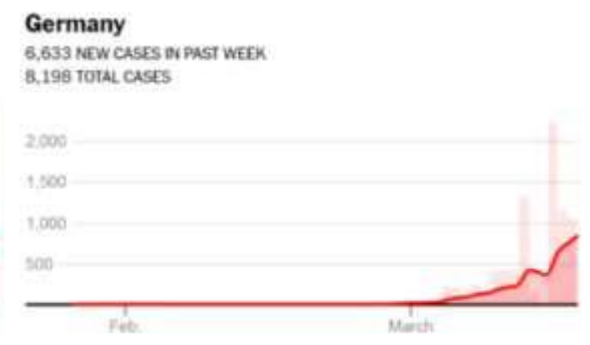
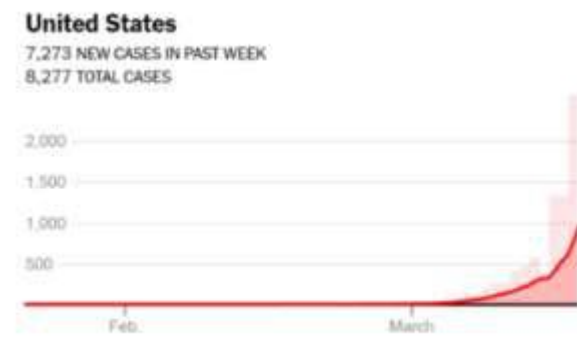
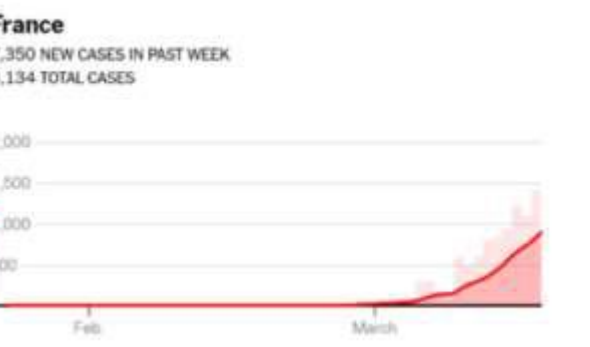
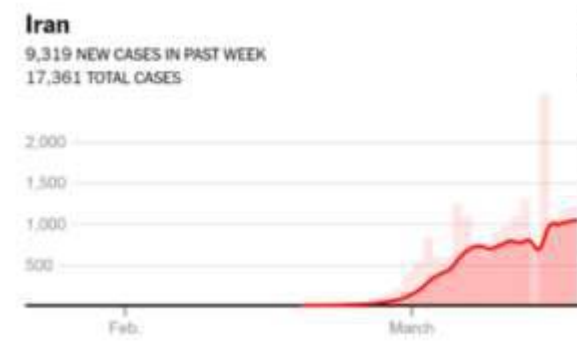
מקור: רוני לינדר, דמרקר, מבוסס על נתוני משרד הבריאות, 20/3/2020

South Korea appears to be headed on a similar path.

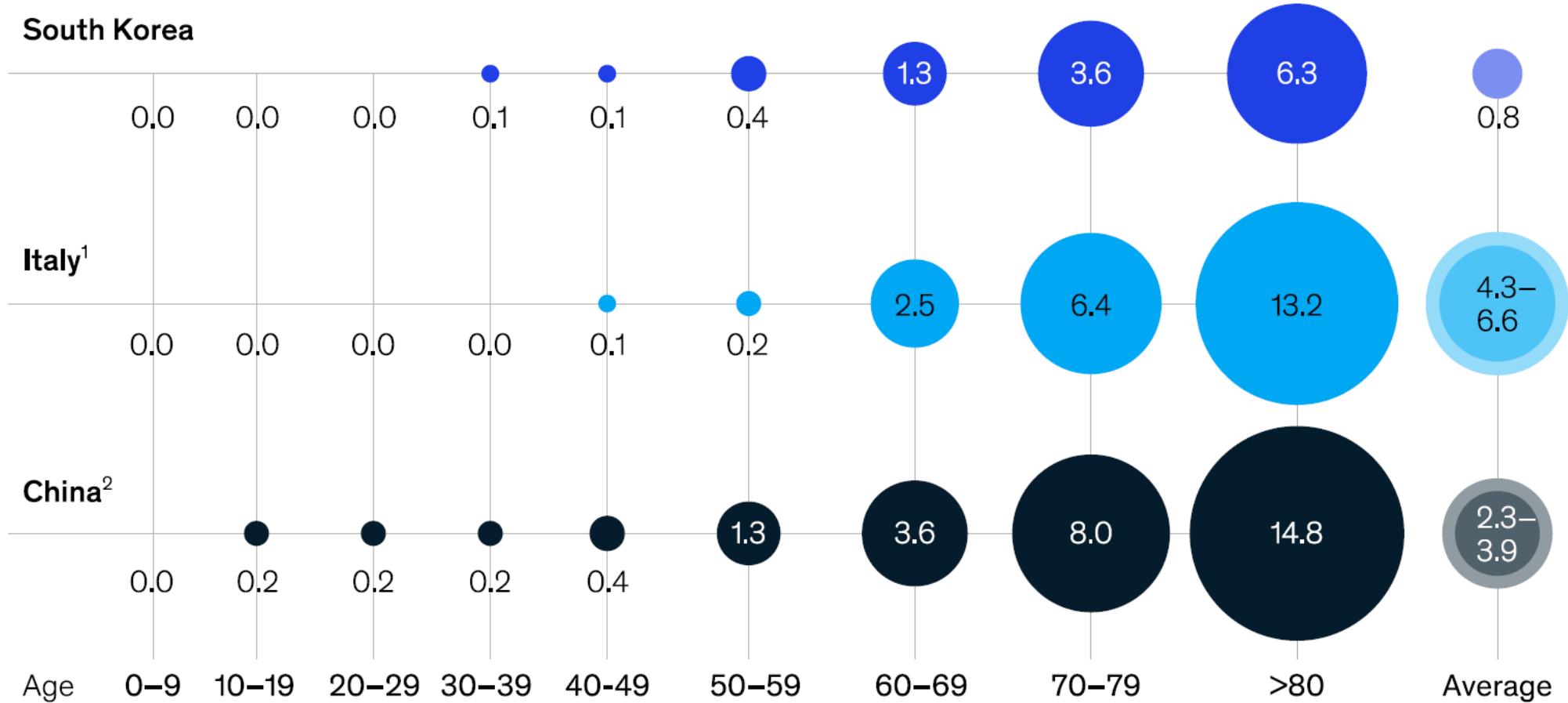

האם הבדלים אלה יעצבו
את הסדר העולמי החדש?
האם סין תדיח את ארה"ב
ממעמדה כמעצמה מובילה?

Data from three countries show that older populations are at greater risk.

Case-fatality rate by age segment, % mortality

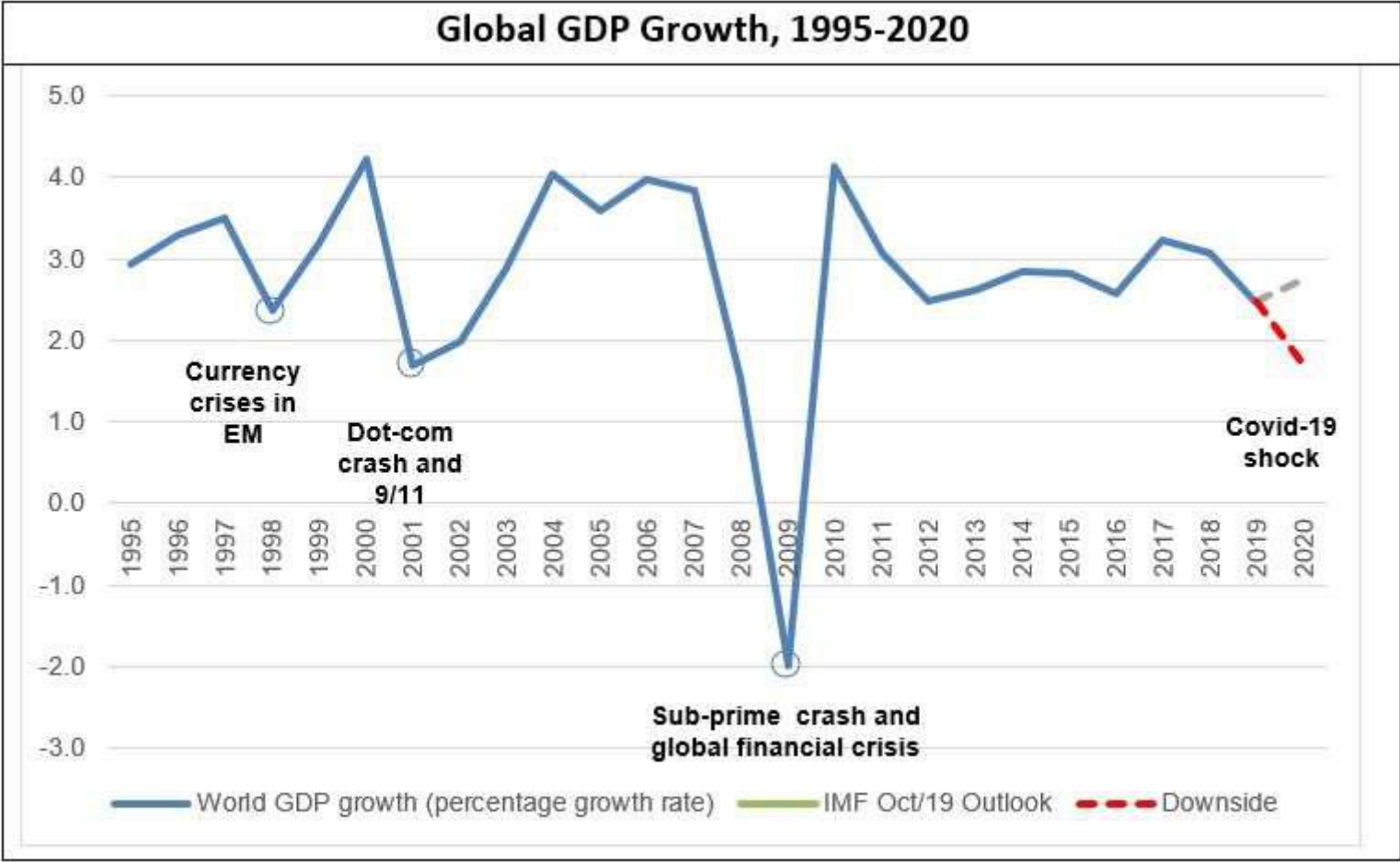

¹Mar 10, 2020, data from Istituto Superiore di Sanità (ISS) report 4.3%; however, latest reports on deaths/cases from WHO indicate that rate may be higher.

²Feb 11, 2020, data from China report 2.3%; however, latest reports on deaths/cases from WHO indicate that rate may be higher.

Source: WHO; McKinsey analysis

UNCTAD 9 March 2020

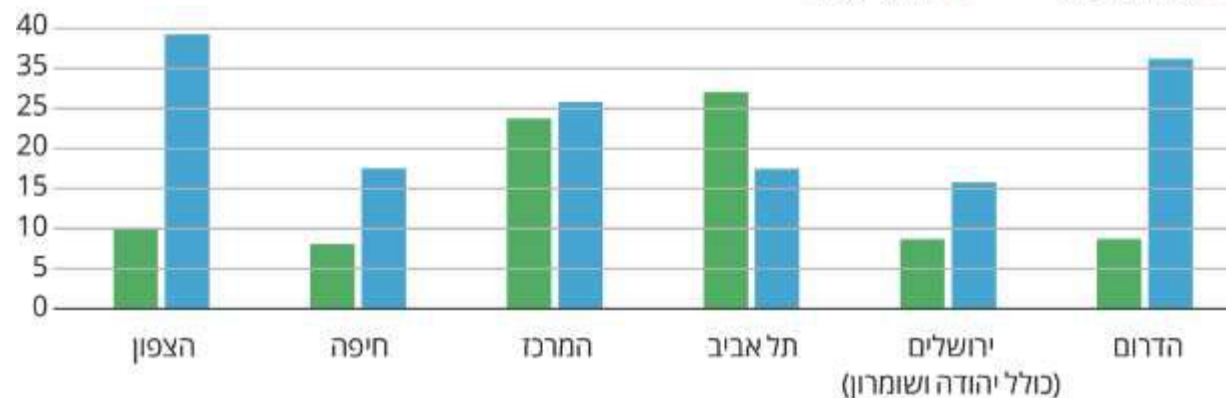
מגמת האבטלה - מרע למשבר

מרץ
2020

הפריפריה בבעיה

משרות פנויות ודורשי עבודה במחוזות, באלפים

משרות פנויות ■ דורשי עבודה ■

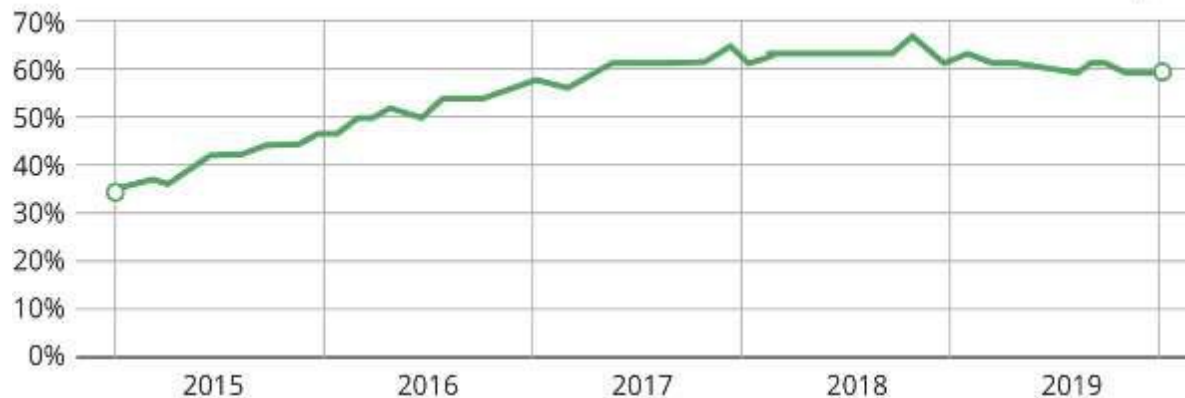

יותר מובטלים

מספר דורשי העבודה המתייצבים בלשכות התעסוקה, באלפים

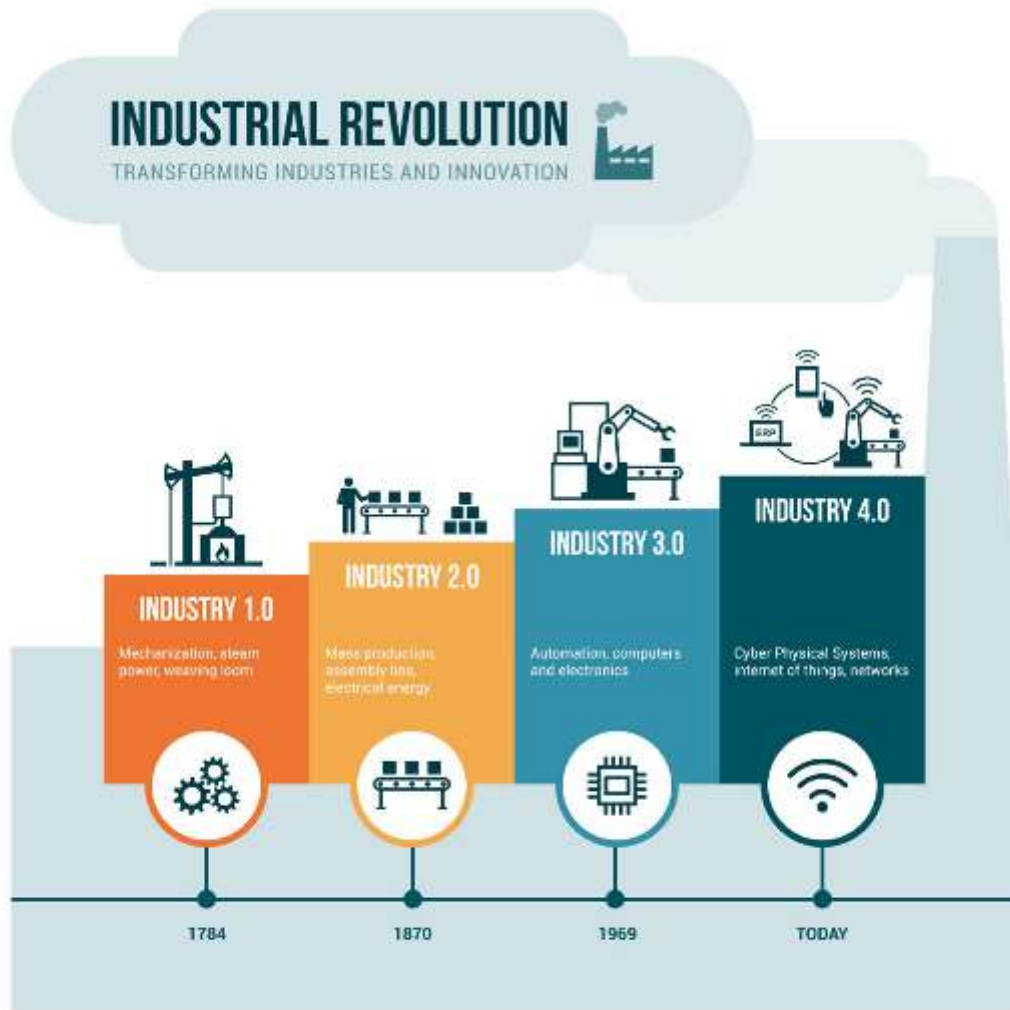
אין סיבה לאופטימיות הסיכוי של דורשי עבודה למציאת עבודה

כיום יש יותר מ-550,000 מחוסרי עבודה ;
 ב-20.3 נרשמו מעל 80 אלף מובטלים חדשים ;
 בכל שעה נוספו למעגל האבטלה 6,000 חדשים ;
 כ-90% הגדירו את עצמם ככאלו שהוצאו לחל"ת ;
הערכה ש-20% מהם לא יוכלו לחזור למקום עבודתם

עם תום המשבר (N12, דואק ומרציאנו, 20.3.20)

המהפכה התעשייתית הרביעית והשפעתה על המשבר:

- רשתיות: אינטרנט של הדברים
- בינה מלאכותית ונתוני עתק
- טכנולוגיית ענן
- גנומיקה
- חיסונים ותרופות
- רובוטיקה ואספקת שירותים
- למידה מרחוק ועבודה מרחוק
- אבחון מרחוק והגשת שירותים מרחוק

מה ניתן ללמוד ממגפות בעבר?

- **מחלת האבעבועות בין השנים 180-165 ו-250 לספירה.** בשיאה קטלה 2000 איש יום ויש הטוענים כי היא האחראית לעליית הנצרות ולהתמוטטות האמפריה הרומית.

- **המגפה השחורה באירופה בשנים 1351-1347** הביאה למותם של 200 מיליון איש ברחבי העולם, כשליש מתושבי אירופה. המחלה הועברה על ידי סוחרים מגינאה שברחו מהמצור שבו השתמשו המונגולים בגופות של נדבקים ככלי נשק. כבר במגפה זו ננקטה האסטרטגיה של ריחוק חברתי. יש הטוענים כי היא שמה קץ לימי הביניים והביאה בעקבותיה את הרנסנס

- **השפעת של שנת 1580** שפרצה באסיה והתפשטה לאירופה. ברומא בלבד קטלה 8000 איש. זו היתה הפעם הראשונה שהחלו להטיל סגר

- **מגפות הכולירה של המאה ה-19.** לפחות שש מגפות שכולן התחילו במפרץ בנגל והתפשטו ברחבי אסיה ואירופה. המקור היה מים שזוהמו על ידי משאבות מים. פיתוח טכנולוגי שיפר את משאבות המים. עידן עליית החשיבה המדעית

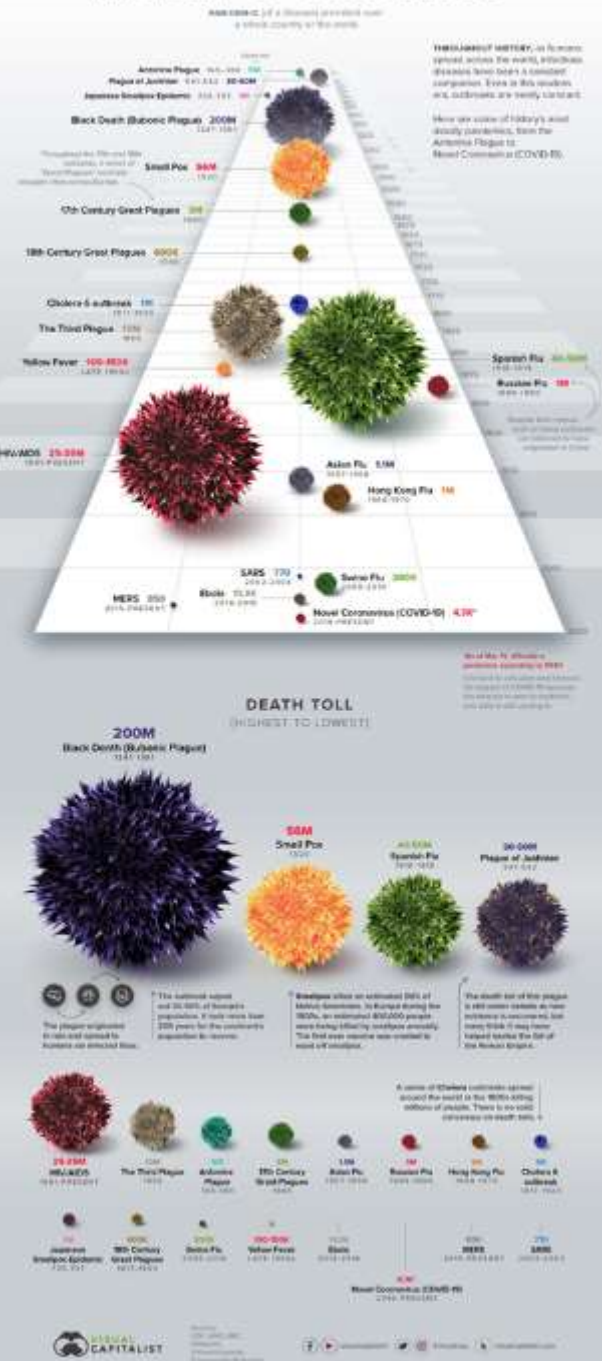
- **השפעת הספרדית של שנת 1918** הרגה 50 מיליון איש. המגפה לימדה עד כמה חשוב לנקוט בבידוד חברתי. פילדלפיה שקיימה מצעד חגיגה לציון תום מלחמת העולם איבדה 5000 נפש ואילו סנט לואיס שנקטה בבידוד איבדה כמחצית מהמספר הזה. הדחף לפיתוח חיסון ותרופות.

- **מגפות של אמצע המאה העשרים, 1957 ו-1968.** מגפות אלה הגיעו לעולם מאוכלס וצפוף יותר. אך היה זה גם עולם שבו פותחו חיסונים כנגד השפעת. חיסונים אלה פותחו בשנות השלושים וראשית שנות הארבעים על ידי מדענים שונים ובראשם **Jonas Salk and Thomas Francis**. זה גם היה עולם שבו היה קיים הפניצילין על מנת להתמודד עם מחלות ריאה.

- **HIV/AIDS משנות השבעים ואילך.** במחלה נדבקו 72 מיליון איש ומתוכם מתו 35 מיליון. במהלך השנים פותחו תרופות המונעות מוות. הבנת הסכנות שביצירת סטריאוטיפים.

- **שפעת החזירים משנת 2009/10** הדביקה מעל 60 מיליון איש ונמצא לה חיסון. הקורונה היא מאותה משפחה ולכן ניתן לצפות כי יימצא גם לה חיסון במהרה

HISTORY OF PANDEMICS

לקחים מהעבר ולמידה לעתיד

• תמורות

- במגפות יש פוטנציאל לשינויים פוליטיים, כלכליים, חברתיים ומדעיים מרחיקי לכת
- תמיד נמצאות דרכים להתמודדות עם המגפות בתחומי המדע, הרפואה, החברה והמדיניות

• אסטרטגיות

- ריחוק חברתי מרצון – עבד טוב בעבר ומומלץ גם כיום
- סגר המוטל מלמעלה – עבד טוב בעבר ומומלץ גם כיום
- פיתוח חיסונים ותרופות – נמשך במלוא הקצב
- מעקב אחר התפשטות המחלה תוך התראות מוקדמות, מעקב והתראה – במצב מתקדם

• שלבי היערכות בתחום המדיניות הציבורית

- שאננות והכחשה: חשיבה קצרת טווח – דונאלד טראמפ, בוריס ג'והנסון
- פניקה: הסתערות על חנויות המזון, מציאת שעיר לעזאזל, הוראות משתנות, מדיניות קצרת טווח
- חשיבה רציונלית והסתגלות: תחילתה של חשיבה אסטרטגית ארוכת טווח
- יציאה מהמשבר וכניסה לשאננות: חזרה לחשיבה קצרת טווח ולפתרונות נקודתיים

הסתכלות לעתיד במצב של אי-ודאות:

1. אי-ודאות נמוכה: חיזוי
2. אי-ודאות בינונית: תסריטים
3. אי-ודאות גבוהה: תסריטים קיצוניים
4. אי-ודאות גבוהה מאוד: גורמים מעצבים, תוצאות אפשריות

הגורמים המעצבים את חיינו בצל הקורונה (1)

• מדיניות ציבורית

- היערכות אסטרטגית של הממשלה לקראת המשבר ובמהלכו : מנהיגות ומשילות, ניווט בין סמכותניות לבין שמירה על הדמוקרטיה וזכויות הפרט
- היערכות המשק לפעילות בשעת חירום : עבודה מהבית, שמירה על עובדים, שמירה על רציפות האספקה
- היערכות כלכלית : מדיניות פיסקלית ומוניטרית
- היערכות המערכת הרפואית הציבורית לקראת המשבר ובמהלכו : אבחון, טיפול, ניטור
- היערכות הרשויות המקומיות לקראת המשבר : אבחון, ניהול, ניטור

• גלובליזציה

- גבולות פתוחים/סגורים לתנועה של הון, מוצרים, שירותים ואנשים
- תפקודם של מוסדות בינלאומיים בהתמודדות עם המשבר
- שת"פ בינלאומי בהתמודדות עם המשבר

הגורמים המעצבים את חיינו בצל הקורונה (2)

- גאופוליטיקה

- השפעת היריבות בין מעצמות על ההתמודדות: התפקוד של סין, ארה"ב ואירופה
- היריבות בין ערב הסעודית ורוסיה וההשפעה על מחירי הנפט
- שת"פ בין ישראל לרשות הפלסטינית ובין ישראל למדינות שכנות אחרות

- חדשנות, מדע וטכנולוגיה

- פיתוח חיסון למניעת המחלה ופיתוח תרופות להתמודדות איתה
- מעקב, אבחון וטיפול ושירות מרחוק
- פיתוחים בתחום הלמידה והעבודה מרחוק
- אוטומציה ורובוטיקה

הגורמים המעצבים את חיינו בצל הקורונה (3)

- חוסן חברתי

- היכולת של החברה לעמוד במשבר : תמיכה וסיוע הדדי, עמידה במועקה החברתית-פסיכולוגית
- ציות להנחיות ולצווים

- תקשורת

- שיקוף אמיתי או מעוות של המציאות
- תרומה להאדרת היציבות או להגדלת הפחדים

- אוכלוסייה :

- גידול האוכלוסייה והגברת הלחץ על המשאבים הטבעיים
- תהליך העיור וריכוזי אוכלוסייה
- הצטופפות בערים וגידול בפגיעות
- מוקדי עבודה צפופים, מקומות של פנאי, בילוי ובידור, תחבורה ציבורית

תסריטים אפשריים

- תסריטי חברת מקינזי – תסריטי קיצון
  - **התאוששות מאוחרת:** סין ומדינות מזרח אסיה יוצאות מהמשבר עד סוף מרץ, בארה"ב ובמזה"ת עלייה מהירה במספר הנדבקים עד אמצע אפריל ואפילו עד מאי. מבחינה כלכלית, סין ומדינות מזרח אסיה מניעות מחדש את המערכת הכלכלית אבל שרשרת האספקה נותרת פגומה בשל המשך המחלה במדינות אחרות. באירופה, בארה"ב ובמזה"ת נמשך הבידוד החברתי והסגר. המשק מתכווץ, ירידה בהשקעות ובצריכה וגידול באבטלה עד הרבע השני של 2020.
  - **הדבקה ממושכת:** סין ומדינות מזרח אסיה חוות הדבקה מחודשת בעקבות הניסיון להניע מחדש את המערכת הכלכלית. הוירוס אינו עונתי ומוטציה שלו חוזרת בסתיו של 2020. מבחינה כלכלית, סין ומזרח אסיה חוות שתי נפילות וההתאוששות נדחית לרבע הראשון של 2021. ארה"ב, אירופה והמזה"ת חוות ירידה חזקה בביקוש של צרכנים, בהוצאה של עסקים ונכנסות לשפל כלכלי שנמשך כל שנת 2020.

**התאוששות
מדורגת:
שיבה לשגרה**

ארבעה תסריטים

משילות גבוהה
יציאה מדורגת מההדבקה
שתייפ גלובלי נמוך והמשך
יריבות גאופוליטית
מענה רפואי תוך חודשים
כלכלה משתקמת בהדרגה

משילות ריכוזית וסמכותנית
הדבקה ממושכת
יציבות גאופוליטית
מענה רפואי תוך שנים
כלכלה מדשדשת
שינוי סדר חברתי

**התאוששות
ברוטלית:
ריכוזיות
מאותגרת**

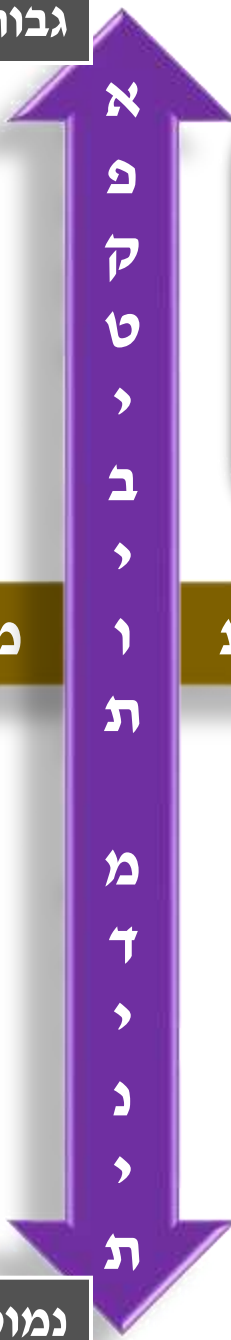
משילות תגובתית
הדבקה מתמשכת
טכנולוגיה מסייעת
שתייפ גלובלי משתפר
מענה רפואי תוך שנה
כלכלה שורדת
מדיניות רווחה

משברי משילות
הדבקה ממושכת
מענה רפואי תוך שנים
בידול ומתח גאופוליטי
כלכלה קורסת
ובעקבותיה קריסה
חברתית ואנרכיה

**מיתון מתמשך:
קריסת מערכות**

גבוהה

נמוכה

אפקטיביות

מדעית וטכנולוגית

גבוהה

נמוכה

**האטה
עולמית:
עולם חדש**

התאוששות

מדורגת:

שיבה

לשגרה

מדיניות ציבורית אפקטיבית ורמה טכנולוגית גבוהה מאפשרים למדינות מזרח אסיה לשטח את עקומת התחלואה בעקבות גילוי מוקדם, מניעה על ידי ריחוק חברתי וסגר וטיפול רפואי מתקדם.

מדינות המערב מכחישות את המשבר בתחילת הדרך ומגלות שאננות ואינן ערוכות דיין להתמודדות עם המשבר. המערכת הכלכלית סופגת מהלומה המתבטאת באבטלה רחבת היקף, בהתכווצות הצריכה, בהקטנת ההשקעה של עסקים. בעקבות זאת נסגרים מפעלים, גוברת האבטלה, וקטן התוצר.

בסוף הרבעון הראשון של שנת 2020 המערכת הסינית חוזרת לתפקוד כלכלי, אולם שרשת האספקה נותרת פגומה בשל המשך המגפה במקומות אחרים בעולם. המערכת הציבורית במערב מסגלת באיטיות חשיבה אסטרטגית אבל בינתיים התחלואה עולה והפגיעה הכלכלית מעמיקה ומתמשכת עד לרבעון הרביעי של שנת 2020.

סין הופכת לגורם דומיננטי במערכת העולמית, ארה"ב שוקעת ואירופה נאבקת על המשך האיחוד.

ישראל לומדת מסין ועד לסוף הרבעון השלישי של 2020 חוזר המשק לפעילות כמעט מלאה תוך ניטור וביצוע בדיקות לאוכלוסייה. בספטמבר מפותח חיסון למחלה ועד סוף הרבעון הראשון של 2021 חוזר המשק לפעילות מלאה. הקשרים

הכלכליים מהודקים עם סין בעוד ארה"ב ואירופה ממשיכים להתמודד עם המשבר ותוצאותיו. החזרה לשגרה

מתבטאת בצמיחה שמפירותיה נהנים בעיקר האזורים המבוססים. הפערים המרחביים-חברתיים ממשיכים לגדול.

האטה

עולמית:

עולם

חדש

היעדר היערכות מבחינת המדיניות הציבורית גורמת לעלייה תלולה במספר הנדבקים והמתים בראשית התהליך. בשל העדר חשיבה אסטרטגית ארוכת טווח סין ומדינות אחרות במזרח אסיה פותחות את הגבולות מוקדם מדי והמגפה חוזרת. התארכות המגפה פוגעת במשק שהולך ומתכווץ: עסקים נסגרים, השקעות במשק יורדות, האבטלה גוברת ועולה מפלס החרדה בקרב הציבור.

לממשלה אין כל תכנית להתמודדות עם המשבר ופעילותה היא תגובתית. בעקבות התסיסה, שבה משתתפים בני המעמד הבינוני שאבדו את פרנסתם, היא פורסת רשת ביטחון דלילה. רשת זו וכן הפיתוחים הטכנולוגיים, והסולידריות החברתית מאפשרים התמודדות ממושכת עם המגפה תוך עמידה באתגרים ובקשיים שנוצרים. האמצעים הטכנולוגיים מאפשרים עבודה ולמידה מרחוק, ומקטינים את הפגיעה בשוק העבודה. המשך הארוך של המחלה והמחיר שהיא גובה בחיי אדם, מעלים את החשיבות של סיוע הדדי ברמה המקומית ושל שיתוף פעולה בינלאומי. בהמשך בעקבות הלחצים החברתיים מאומצים באופן חלקי עקרונות של מדיניות הרווחה, נפרסת רשת ביטחון לסייע לבעלי עסקים קטנים ובינוניים. במקביל מתחזקת הדרישה החברתית להשקעה בהון האנושי, בבריאות ובשירותי הרווחה.

עם תחילת היציאה מהמשבר ברבעון השני של 2021 עולה החשיבות המיוחדת על ידי הציבור למדיניות רווחה. מפלגות ואישים, המציעים עסקה חברתית חדשה לשיקום הכלכלה והחברה, זוכים לאמון הציבור. הממשלה החדשה שנבחרת פועלת על מנת לסייע לעסקים קטנים ובינוניים ותומכת במובטלים. היא משקיעה בתשתיות ומפתחת תכנון אסטרטגי הערוך לקראת סיכונים. יישומים טכנולוגיים שפותחו במהלך המשבר מגדילים את הפריון וגורמים לצמיחה מואצת במשק. הלמידה והעבודה מרחוק הופכים לחלק מחיי היומיום ומאפשרים צמצום פערים בין מרכז לפריפריה והעלאת הפריון. המשק מגוון את שרשראות האספקה תוך העדפה למדינות כמו סין ומדינות מזרח אסיה, שהוכיחו יכולות גבוהה להתמודדות עם המשבר.

מבחינה אסטרטגית ורפואית המערכת אינה ערוכה להתמודדות עם המגפה אך היא נחושה לסכל כל ביקורת וכל ניסיון לשנות את שיטת המשטר הקיימת. בתחילת הדרך המערכת אינה מצליחה לשטח את העקומה והתחלואה גוברת. הכלכלה מתכווצת, האבטלה עולה ומי שנפגעים במיוחד הם המוקדים המטרופוליניים. כל אלה מגבירים את החרדה, התסיסה והביקורת ומאיימים על המשך השרידות של הממשלה.

הממשל זורע פחדים תוך היעזרות בתקשורת ומגלה אפקטיביות רבה בסיכול כל פעולה הקוראת תיגר על שלטונו. הוא נעזר בתחילת הדרך בסגר ובתקנות לשעת חירום. בהמשך עם התגברות ההדבקה והעמקת האבטלה מאפשר הממשל יציאה לעבודה ושיבה לחיים רגילים בטענה כי התרופה שנוסתה גרועה מן המחלה וכי יש לאמץ את גישת "חסינות העדר". שיעור הנדבקים ומספר המתים גדל, בעיקר בקרב המבוגרים, אך חלק גדול מהפעילות הכלכלית משתקם.

על רקע זה גוברת הביקורת החברתית על חוסר האנושיות של הגישה. המחאה מגיעה אל מוסדות הממשל. בתגובה פועלת המערכת השלטונית לצמצם את הביקורת הפרלמנטרית והשיפוטית בטענה של הבטחת שלום רוב הציבור ושמירה על פעילות משקית תקינה.

מדינות במזה"ת שבהן נרשמה תסיסה פוליטית כמו איראן, מדכאות את המחאה אך השליטה בהן מתערערת. במדינות שבהן משטר סמכותני כמו רוסיה ותורכיה מתגברת המחאה. במדינות המתאפיינות בדמוקרטיה לא ליברלית עולים כוחות נגד הקוראים לכינונה של דמוקרטיה פרלמנטרית. במקומות שונים מתחוללת אנרכיה והממשל פועל לדיכוי; לעיתים מצליח ולעיתים נכשל.

היערכות ציבורית ירודה, רמה טכנולוגית נמוכה, ואי-ציות של הציבור להנחיות ולצווים אינם מאפשרי לשטח את עקומת התחלואה. שיעור הנדבקים היומי נע בין 25 ל-33 אחוז ותוך מספר חודשים מיליונים זקוקים לאשפוז ואלפים מצויים במצב קשה. מערכת הבריאות אינה מסוגלת לספק שירותים. במדינות רבות הרופאים קוצבים את הטיפולים ומגבילים אותם לאלה שיכולים לשרוד.

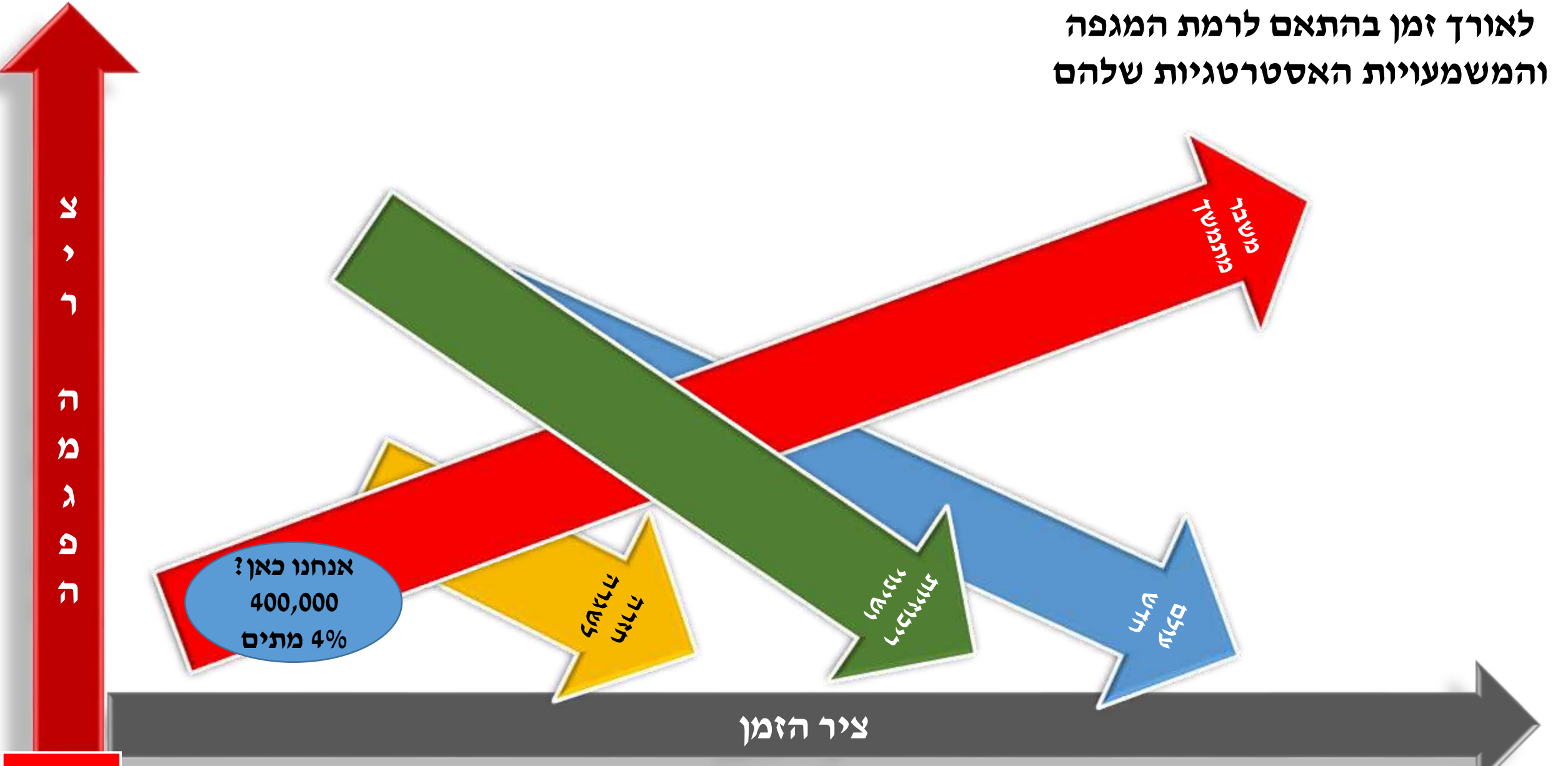
העולם מסתגר ואין ביכולתו לסייע. המאבקים הגיאופוליטיים מונעים שיתופי פעולה והתמודדות משותפת עם המשבר. מה שנראה כמשבר עונתי הופך למצב קיומי רב-שנתי.

העולם שוקע לשפל כלכלי עמוק, מדינות מסתגרות וממשלות מגלות אוזלת יד בהתמודדות עם האתגרים. בישראל מגיע מספר החולים לכמיליון ומספר המתים הוא בסביבות 16,000. רק חלק מהחולים מאושפז והיתר נותרים בבתיים. חיסון יעיל מגיע רק בשנת 2022.

המערכת הכלכלית במערב קורסת. בישראל נסגרים עסקים רבים לצמיתות ומפטרים את העובדים. תהליך השיקום נמשך כעשור.

החמרה

פוטנציאל התפתחות תסריטים שונים
לאורך זמן בהתאם לרמת המגפה
והמשמעות האסטרטגיות שלהם

הקלה

רבעון א' 2020	רבעון ב' 2020	רבעון ג' 2020	רבעון ד' 2020	רבעון א' 2021	רבעון ב' 2021	רבעון ג' 2021
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

לצורך המשך פיתוח התסריטים נודה לך
על איתור גורמים מעצבים נוספים על פי
הלוח המוצג בשקף הבא. ההתייחסות
יכולה להיות לכל התחומים או רק לתחום
בו את(ה) בקיא(ה)

שקפים להעשרת החשיבה והתכנון האסטרטגי

מה תהיינה התוצאות של המשבר (1)

• בריאות

- כמה זמן תימשך המגפה?
- מה יהיה היקף התחלואה והמוות בעולם ובארץ, מה יהיו ההבדלים בין מדינות?
- האם יימצא חיסון או שהמגפה עתידה לשוב במוטציה אחרת?
- מה עושים על מנת שהמחלה לא תחזור? איך יוצאים מהמשבר בצורה בטוחה?

• מדע, טכנולוגיה וחדשנות

- מה למדנו על יכולתה של מערכת הרפואה בכלל והרפואה הציבורית בפרט בהתמודדות עם המשבר? היכן חייבים לשפר?
- מהי האיכות וההשפעה של המערכת המקצועית-מדעית על המערכת הפוליטית בעת משבר?
- האם התשתית הדיגיטלית ואמצעי הבינה המלאכותית אפשרו אבחון וגילוי חולים ונדבקים? הגשת שירותים? תפעול רציף של המשק?
- מה תהיה השפעת העבודה מרחוק על התעסוקה ועל הפריזון?

• כלכלה

- מה תהיה ההשפעה של המשבר על התעסוקה, האבטלה, התוצר, הגירעון התקציבי, החוב הציבורי בעולם ובארץ?
- מה תהיה השפעת המשבר על ההוצאה הציבורית, השקעה בחינוך ובבריאות וברוחה?

• גלובליזציה

- מה תהיה ההשפעה על המסחר הבינלאומי: תנועה של הון, מוצרים, שירותים ועובדים? האם המשבר מבשר את קיצה של הגלובליזציה?
- מה תהיה ההשפעה על הקשרים התרבותיים בין מדינות?
- האם יתחזקו תהליכי הדה-גלובליזציה: לאומיות וסגירות כלפי המערכת העולמית?
- מה תהיה ההשפעה על שיתופי פעולה גלובלי ועל האפקטיביות בהתמודדות עם האתגרים הגלובליים?
- מה תהיה החשיבות של מוסדות בינ"ל בהתמודדות עם משברים בלתי צפויים?

מה תהיינה התוצאות של המשבר (2)

• גיאופוליטיקה

- כיצד יושפעו היחסים הגיאופוליטיים בין ארה"ב וסין? האם יירשם מפנה ביחס לעבר ומה צפוי בעתיד?
- כיצד יושפעו היחסים בין ארה"ב ובעלות בריתה במערב? מהן ההשלכות ארוכות הטווח?
- כיצד יעמוד במשבר האיחוד האירופי מבחינת שת"פ בסיוע הדדי, קידום מענה מדעי, בניהול מדיניות, בסגירת גבולות?
- מהן ההשלכות של התפתחויות אלה על ישראל?
- כיצד יושפעו היחסים בין מדינות וגושים במזה"ת? האם יתחזק הפרגמטיזם או היסודות הרדיקליים? האם תגבר המחאה או תדעך?
- מה תהיה ההשפעה של קריסת מחירי הנפט על מעמדן של יצואניות הנפט? מה היא ההשפעה ארוכת הטווח על כלכלת מדינות אלה?
- כיצד תשפיע המגפה על היחסים בין ישראל לרשות הפלסטינית ובין ישראל לחמאס? מהן ההשלכות ארוכות הטווח?
- מהן ההשלכות על 'הציר השיעי'- ישקיע בשיקום אזרחי או ימשיך בהתעצמות צבאית?

מה תהיינה התוצאות של המשבר (3)

• חברה

- אילו שינויים יחולו בתפיסות החברתיות וההתנהגותיות של האוכלוסייה?
- האם המשבר יקדם לכידות חברתית, ערבות הדדית וחוסן חברתי ואזרחי?
- האם המדיניות הממשלתית תקדם את הלכידות והחוסן הלאומי?
- האם אנו בפני שינוי בתרבות משק העבודה?
- אילו לקחים יופקו בתחום החוסן החברתי וההתמודדות עם משברים בלתי צפויים?

• מרחב

- מה תהיה השפעת המשבר על הפערים המרחביים בין המרכז לפריפריה בבריאות, בתעסוקה? האם יעמיק הפער הדיגיטלי או יצטמצם?
- מהן ההשלכות המרחביות ארוכות הטווח של המעבר ללמידה ועבודה מרחוק?
- מהן התמורות בתחום הצריכה של מוצרים בעקבות הגבלת הניידות הפיזית? מה היה חסר וכיצד ניתן להיערך לקראת המשבר הבא?
- האם למרחק תהיה משמעות בעידן של דיגיטציה, למידה ועבודה מרחוק?
- כיצד סייעו האמצעים של ערים חכמות בהתמודדות עם מגיפת הקורונה?
- מהי ההשפעה של ריחוק חברתי במערכות אורבניות וכפריות על המערכת הפסיכולוגית-חברתית?
- מהי ההשפעה של ההון חברתי בערים וביישובים כפריים על ההתמודדות עם משבר הקורונה?
- כיצד יש להתאים את העיצוב האורבני לקראת המשבר הבא?
- מהו תפקידן של הרשויות המקומיות בכל הנושאים שהועלו?
- האם תתפתח פעילות מרחבית חוצת גבולות עם הרשות הפלסטינית ועם מדינות שכנות?

מה תהיינה התוצאות של המשבר (4)

- דמוקרטיה

- היכן עובר הגבול בין צמצום זכויות הפרט לבין שמירת שלום הציבור ובריאותו?
- האם תינתן העדפה למשטרים סמכותניים שהוכיחו את עצמם במשבר על פני משטרים דמוקרטיים? מה נלמד מסין?

- מדיניות ציבורית : תכנון וניהול אסטרטגי

- האם המערכת הציבורית הופתעה מהופעת המגפה ומהמשבר שבעקבותיה ונערכה לקראתו באופן יעיל ואפקטיבי?
- האם המערכת הציבורית עתידה להשתנות ולהיערך כראוי מול המשברים הבאים (מגפה, אקלים, טרור, תשתיות)?
- מהי ההיערכות הנדרשת לשם מענה אפקטיבי לכלל המשברים העתידיים?
- האם יושקעו משאבים בפיתוח ההון האנושי, החינוך, הבריאות, התשתיות לקראת המשברים הבאים?

לצורך איתור סיכונים והזדמנויות
וגיבוש אסטרטגיות פעולה, נודה לך על
התייחסותך לשני השקפים הבאים.
ההתייחסות יכולה להיות לכל התחומים
או רק לתחום בו את(ה) בקיאה

שאלות מסכמות

- מה הן ההשלכות העיקריות של המשבר ברמה הגלובלית, האזורית והלאומית?
- מה ניתן היה לעשות טוב יותר במשבר הנוכחי?
- מהם האתגרים וההזדמנויות העומדים בפני ישראל בשנים הבאות לנוכח האפשרות של שיבת המגפה או עליית משברים בלתי צפויים אחרים?
- מה נדרש לשמר/לשפר/לשנות לקראת העתיד (טווח קצר/בינוני/ארוך)?
- מה צריך לחקור וללמוד?